

5. pārbaudes darbs Temats „ Totalitārisms Vācijā”

Temata nobeiguma darbs

Darba izpildes laiks - 40 minūtes

Pārbaudes darba mērķis – zināšanu, prasmju un iemaņu pārbaude

1. uzdevums Skaidrojiet jēdzienus (6 punkti)

Totalitārisms - _____

Nācisms - _____

Propaganda - _____

2.uzdevums Izlasiet tekstu A, izpētiet avotus B, C, D un atbildiet uz jautājumiem (24 punkti)**A Fragmenti no mācību līdzekļa vācu jaunatnei 1938. gadā.**

Mūsu asinis ir svētas. Mūsu vecāki ar asins starpniecību mums devuši ne tikai miesu, bet arī apziņu. Noliegt savas asinis, nozīmē neliegt pašam sevi. [...] Mūsu pienākums ir nodot mūsu asinis saviem pēcnācējiem, jo esam posms rases vēsturē, kas sniedzas no neatminamiem laikiem senatnē tālā nākotnē. Šī saite nedrīkst tikt pārrauta. Ja jūsu asinīs ir kaut kas tāds, kas jūsu bērņus padarīs par nelaimīgiem un nastu valstij, jūsu varonīgais uzdevums ir pašiem pārraut šo saiti. [...] Būt rasei nozīmē domāt pienācīgā veidā. Tas, kuram piemīt vīrišķība, ticība un gods, kas raksturo patiesu vācieti, pieder rasei, kam jāvalda Vācijā. Pat tad, ja viņam nav ārēju nodriskās rases pazīmju. [...] Mums, vāciešiem, no nodriskās rases mantots kareivīgs gars. Rases dvēsele devusi brīnišķīgo mūziku, kas valda vāciešu vidū, tā devusi organizatoru talantu un spēju bez ierunām pakļauties. Nordiskajai rasei jāvalda Vācijā un tās dvēselei jābūt katra vācieša sirdī. Tas, kurš sajauksies ar svešajām zemākajām rasēm, iznīcinās savas asinis un dvēseli, viņa bērņi kļūs netīri, tas būs noziegums pret nacionālsociālismu. [...] Tauta nav tā, kas dzīvo vienas valsts ietvaros. Visi dēli ar asiņu starpniecību ir saistīti ar savu māti. Šai asins brālībai pieder ikviens vācietis, lai kur viņš nedzīvotu. [...] Nacionālās atšķirības – pats lielākais un dziņākais Dieva veikums uz šīs planētas. [...] Radusies jauna valsts. Pienāks diena, kad visas vāciešu zemes būs apvienotas vienā sasaitē.

Ticības ceļš – diņenuma ceļš. Mūsu acīs Ādolfs Hitlers iet pa ceļu, ko viņam izgaismo providence. Viņš pilda savu pienākumu un sūtību. Pateicoties ticībai, Hitlers zina to, ko cilvēks nevar ar prātu aptvert.

B No Leipcijas iedzīvotājas Elzas Maisniceres atmiņām, fiksētas 1975. gadā

Milzīga sajūsma, ticība un cerība tolaik ienāca Leipcijā un visā mūsu Tēvzemē. Pacilājoši marši, lāpu gājieni, saliedētība – visi jutāmies kā viens veselums – mūžīgā un neuzveicamā vācu tauta. Fīrera un viņa līdzbiedru runas viesā apziņu, ka gadsimtiem ilgā netaisnība, ko ebreji, franči, briti, krievi, poļi u.c. nodarījuši Vācijai tiks atbēta. Likās, ka vācu nācija spēs pacelties un izlauzties no nospēstības un pazemojumiem. Ne tikai Hitlera runas, bet arī viņa darbi runāja paši par sevi – bezdarbnieku rindas strauji saruka, bads, trūkums un nabadzība palika pagātnē. Neaizmirstamus brīžus piedzīvoju 1936. gadā, kad fīrers apmeklēja Leipciju. [...] Klausoties viņa balsī, no prieka raudājām, tādu spēku un enerģiju, esot visiem kopā un ar vadoni priekšgalā, nebiju izbaidījusi nekad agrāk, ne vēlāk savā dzīvē. [...]

Jūs jautājāt par ebrejiem. Protams, manījām, ka viņi spiesti pierauties. Ebreju veikali un uzņēmumi tika slēgti vai izpostīti, pēc kāda laika arī paši ebreju sāka kaut kur pazust. Ja godīgi, daudzus vāciešu tolaik tas tikai iepriecināja, jo valdīja uzskats, ka ebreji, kas tik daudz mums pāri darījuši tagad saņem pelnīto. Par koncentrācijas nometnēm un ebreju iznīcināšanu tolaik neviens neko pat nenojauta, par tām uzzinājām tikai pēc kara.

Prieka kulminācija bija 1940. gada vasarā. Mūsu armija satrieca Franciju un ieņēma Parīzi. Ielās izgāja simti tūkstoši un miljoni sajūsminātu vāciešu. Vēlāk runāja, ka liksmojošajā pūlī Berlīnē bijuši pat vairāki nosmakšanas un saspēšanas upuri.

Kad nāca apskaidrība? Grūti pateikt. Atsevišķi gados vecāki tuvinieki, kuri labi atcerējās pirmo karu, jau 1941. gadā čukstēja, ka karš var ieilgt vai, nedod Dievs, beigties vāciešiem nelāgi. Mēs, jaunatne, bijām dusmīga par šādu noskaņojumu, taču arvien vairāk un vairāk sāka pienākt sēru pavēstes par kritušajiem karavīriem Krievijas un Āfrikas frontēs. Kritušo vidū bija mūsu bijušie klasesbiedri. 1943. gadā Leipcijā sāka krist pirmās angļu un amerikāņu bumbas, lai gan fīrers un Gērings bija solījuši, ka tas nekad nenotikšot. Tas, ko piedzīvojām nākošajā gadā ar cilvēka prātu nav aptverams. Dzīvi palikušajiem pat elle likās kā pestīšana – sievietes, zīdaiņi un vecīši tika sadedzināti dzīvi, bet Leipcija burtiski noslaucīta no zemes virsmas. Varēja sajukt prātā, skatoties uz sadegušo bērņu līķiem un dzirdot Hitlera radio runas par «totālo karu līdz uzvarošām beigām».

C

Vācijas bīskapi salūtē ar nacistu sveicienu, 1937.gads

D

Vācu meitenes skolā mācās kopt zīdaiņus, 1938. gads

E

1932. gadā zīmēta karikatūra "Traģiskais liktenis"

- 2.1. Raksturojiet avota A autora mērķi
- 2.2. Raksturojiet avota A autora attieksmi pret tautu un indivīdu
- 2.3. Ko jūs atbildētu raksta autoram
- 2.4. Izskaidrojiet, kā avotus A un B papildina avoti C un D! Vai nacistu propagandai bija panākumi?
- 2.5. Kā jūs varat izskaidrot mācītāju rīcību (avots C)?
- 2.6. Kā uz izvirzīto jautājumu palīdz atbildēt avots B?
- 2.7. Izskaidrojiet, par ko centās brīdināt karikatūras (avots E) autors
- 2.8. Vai karikatūras autora pareģojums piepildījās? Pamatojiet savu viedokli

Pārbaudes darba vērtēšana:

Punkti	1-3	4-6	7-9	10-13	14-17	18-20	21-23	24-25	26-28	29-30
Balles	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Sastādīja RVĢ vēstures skolotāja Olga Piļipenko